

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет/інститут **Коломийський навчально-науковий інститут**

Кафедра педагогіки і психології

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**ФІЛОСОФІЯ**

Освітня програма «Психологія»

Перший (бакалаврський) освітній рівень

Спеціальність 053 «Психологія»

Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Затверджено на засіданні кафедри  
протокол № 1 від “30” серпня 2022 р.

## **ЗМІСТ**

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

<b>1. Загальна інформація</b>	
<b>Назва дисципліни</b>	Філософія
<b>Викладач (-і)</b>	Лаппо Віолетта ВАЛЕРІЇВНА
<b>Контактний телефон викладача</b>	0956404947
<b>E-mail викладача</b>	<a href="mailto:Lappo37@ukr.net">Lappo37@ukr.net</a>
<b>Формат дисципліни</b>	Нормативна
<b>Обсяг дисципліни</b>	90
<b>Посилання на сайт дистанційного навчання</b>	<a href="https://test-d-learn.pnu.edu.ua/teacher/course/list">https://test-d-learn.pnu.edu.ua/teacher/course/list</a>
<b>Консультації</b>	
<b>2. Анотація до курсу</b>	
<p>Основними завданнями вивчення дисципліни <b>«Філософія»</b> є: розкриття динамічної сутності філософії як основи світогляду, системи методологічних засад осмислення світу в цілому та місця людини в ньому. Слід забезпечити засвоєння специфіки філософського осягнення дійсності, ознайомити з наявними філософськими концепціями, які розкривають поліфонізм та плюралізм філософського мислення, створити умови для формування світоглядно-методологічної культури студентів в контексті євроінтеграційних процесів у вітчизняній вищій школі. Предметом вивчення навчальної дисципліни є система філософських знань.</p>	
<b>3. Мета та цілі курсу</b>	
<p>Узагальнюючи у собі емпіричні й теоретичні, ціннісні та нормативні, раціональні уявлення, філософія допомагає усвідомити всебічні зв'язки предметів та явищ об'єктивного світу. Проте філософія – це не тільки наука, але й мистецтво, гуманітарне знання, любов до мудрості, ідеологія, трансцендентальне осягнення об'єкта, спосіб життя.</p>	
<b>4. Програмові компетентності</b>	
<p>КЗ-2. Інформаційно-аналітична. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації й узагальнення інформації, зокрема професійно-педагогічної, з різних джерел та формулювання логічних висновків.</p> <p>КЗ-3. Дослідницько-праксеологічна. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, зокрема, в процесі професійно- педагогічної діяльності. Здатність приймати обґрунтовані рішення, працювати автономно.</p> <p>СК – 2.2. Соціально-психологічна. Здатність до застосування знань про особливості комунікативної діяльності учнів класу /учня початкової школи, взаємостосунки вчителя та учнів, закономірності педагогічного спілкування, соціальної ситуації, ситуацій міжособистісної взаємодії; вміння застосовувати ці знання у моделюванні навчально-виховного процесу в початковій школі.</p> <p>СК – 5.2. Вербально-логічна. Здатність педагога володіти доцільними формами вербального професійного спілкування в колективі, сприймати, осмислювати й відтворювати зміст і основну думку усних і письмових висловлювань, коригувати власне й чуже мовлення; здатність опрацьовувати, групувати навчальну інформацію, адекватно усвідомлювати комунікативний сенс повідомлень, запам'ятовувати й у разі необхідності актуалізовувати в пам'яті професійні знання, фактичні дані, навчальну інформацію</p>	
<b>Результати навчання</b>	
<p>РН 14. Здатність прогнозувати, проектувати та коригувати педагогічну комунікацію з іншими суб'єктами освітньо-виховного процесу початкової школи на засадах етики професійного</p>	

спілкування, застосовуючи правила мовленнєвого етикету.  
 РН17 Здатність аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтацій.  
 РН18 Здатність створювати рівноправний і справедливий клімат, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від соціально-культурно-економічного контексту.

### 5. Організація навчання курсу

#### Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	4
семінарські заняття / практичні / лабораторні	6
самостійна робота	

#### Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
III	053 «Психологія»	II	Нормативний

#### Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
<p><b>Тема 1. Філософія як особливий тип знання</b>            Філософія та світогляд.            Світогляд і світовідчуття, світосприйняття і світорозуміння.            Історичні типи світогляду: міф, релігія, науковий світогляд, філософський світогляд.            Предмет філософії.            Філософія як дослідження світоглядних проблем засобами раціонального мислення. Основне коло філософських питань.</p>	лекція	Вандишев В.М. Філософія: екскурс в історію вчень і понять: навч. посіб. Київ: Кондор, 2015. С. 3–29. Воронкова В. Г. Філософія: навч. посіб. Київ: Професіонал, 2014. С. 4–31. Вступ до філософії: історико-філософська пропедевтика: підручник. Київ: Вища школа, 2010. С. 3–26. Герасимчук А.А. Курс лекцій з філософії: навч. посіб. Київ: Вид-во Укр.- фін. ін-ту менедж. і бізнесу, 2008. С. 3–11. Горак Г. І. Філософія: курс лекцій. Київ: Вілбор, 2007. С. 7–22. Філософія : навч. посіб. для студентів усіх напрямів підгот. За заг. ред. Тімченка О. П. Львів: Растр-7, 2015. С. 5– 41. Рижак Л. і. Філософія як рефлексія духу: хрестоматія. Вид. 2-ге, перероб. і допов. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2015. С. 3–27.	1. Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу. 2. Підготовка конспекту за планом: 3. Підготовка рефератів 4. Укласти короткий словник філософських термінів за темою.	5	До наступного заняття згідно розкладу.

<p><b>Тема 2. Філософія Стародавнього світу</b>  <b>Ортодоксальні</b>  ведичні філософські системи: веданта, міманса, ньья, вайшешика, санкх'я, йога.  <b>Неортодоксальні</b>  школи адживіки і чарвака-локаятиків.  Ядрічха-вада і свабхава-вада про випадковий збіг обставин та строгу внутрішню закономірність.  Основні категорії індійської філософії.  Священні книги китайської освіченості.  Онтологія даосизму.  «Даодецзин».  Конфуціанство.  Мен-цзи. Лунь-Юй.  Принцип «виправлення імен». Мо-цзи.  Етичний принцип цзянь-ай моїзму.  Легізм законників філософської школи фа-цзя.</p>	<p>Самостійна робота</p>	<p>Дослідження цивілізацій Сходу та Заходу:  історія, філософія, філологія : зб. ст. / з заг. ред. Л.В.Матвеева. Київ: Аверс, 2014. 166 с.  Киричок О.  Б.Філософія: підручник. Полтава : РВВ ПДАА, 2020. С. 18–32.  Місце філософії в інтелектуальних традиціях Сходу / за заг. ред. О. А. Ярош. Київ : Наук. думка, 2013. 245 с.  Сілаєва Т.О. Філософія: Курс лекцій. Тернопіль, СМП «Астон», 2018.С. 29–57.</p>	<p>1. Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу.  2. Підготовка конспекту за планом.  3. Підготовка рефератів  4. Укласти короткий словник філософських термінів за темою.</p>	<p>5</p>	<p>До наступного заняття згідно розкладу.</p>
<p><b>Тема 3. Антична філософія</b>  Космоцентричний характер давньогрецької філософії.  Мілетська школа, Піфагор, натурфілософія Геракліта.  Становлення</p>	<p>лекція</p>	<p>Балух В.О., Возний І.П., Коцур В.П. Історичні портрети античності та середньовіччя.:Чернівці: Рута, 2015. С. 77–291.  Бичко А.К., Бичко І.В., Табачковський В.Г.  Історія філософії: підручнику Київ: Ірбіс, 2021. С. 123–210.  Історія філософії: підручник / за заг.ред.</p>	<p>1. Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу.  2. Підготовка конспекту за планом:  3. Підготовка рефератів  4. Укласти короткий</p>	<p>5</p>	<p>До наступного заняття згідно розкладу.</p>

<p>античної діалектики. Атомістична філософія Левкіппа й Демокріта, погляди Епікура, Тита Лукреція Кара. Філософія та метод Сократа. Вчення Платона про «світ ідей» та «світ речей», пізнання, суспільство й державу. Вчення Аристотеля про форму та матерію (душу й тіло), про державу та суспільство. Антропоцентризм грецької культури. Софісти. Становлення античної діалектики. Аристотель як систематизатор античної філософії. Філософія Давнього Риму. Виникнення й розвиток нових шкіл: стоїцизму, епікуреїзму, скептицизму, неоплатонізму.</p>		<p>Ярошовець В.І. Київ: Вища школа, 2012. С. 98–214.  Кондзьолка В.В. Нариси історії античної філософії. Львів: Свічадо, 2013. 187 с.  Петрушенко В. М. Філософія: підручник. Київ: Наукова думка, 2014. 32–191.  Татаркевич В. Історія філософії. Антична і середньовічна філософія. (пер.з пол. Андрій Шкраб'юк). Львів: Свічадо. 2016. С. 8–271.  Філософія : Хрестоматія /. упоряд. І.В.Демчик. 2-е вид., перероб. і допов. Кам'янець-Подільський: Абетка, 2020. С. 17–112 с</p>	<p>словник філософських термінів за темою.</p>		
<p><b>Тема 4. Філософія Середньовіччя</b>  Розвиток християнства у Західній Європі. Апологетика, патристика, схоластика. Суперечка про природу понять: реалізм і номіналізм. Особливості</p>	<p>Самостійна робота</p>	<p>Александрова О. В. Філософія Середніх віків та доби Відродження. Київ, 2012.  Кондзьолка В. В. Історія середньовічної філософії. Львів, 2021.  Балух В.О., Возний І.П., Коцур В.П. Історичні портрети античності та середньовіччя. Чернівці: Руга, 2015. С. 77–291.  Дмитрук І. А.</p>	<p>1. Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу.  2. Підготовка конспекту за планом.  3. Підготовка рефератів  4. Укласти короткий словник</p>	<p>5</p>	<p>До наступного заняття згідно розкладу.</p>

<p>західноєвропейсько і та східноєвропейської релігійної філософії. Мусульманська та іудейська культура і філософія (М. Маймонід, І. Гебіроль, Авіценна, Аверроес). Вчення Фоми Аквінського про єдність душі і тіла, про двоїстість істоти, про співвідношення релігії, філософії і науки.</p>		<p>Філософи Середньовіччя. Хмельницький: Стасюк Л. С., 2018. 143 с.</p> <p>Татаркевич В. Історія філософії. Антична і середньовічна філософія. (пер.з пол. Андрій Шкраб'юк). Львів: Свічадо. 2016. С. 8–271.</p> <p>Хрестоматія з курсу історії середньовічної філософії./ уклад. Біленко Т. І. Дрогобич: РВВ ДДПУ, 2015. С. 176–301.</p>	<p>філософських термінів за темою.</p>		
<p><b>Тема 5. Філософія Нового часу</b> Наукова революція XVII ст. (І. Ньютон) і проблема методу пізнання у філософії (Ф. Бекона, Р. Декарта). Емпіризм і раціоналізм (Дж. Локк, Дж. Берклі, Д. Юм, А. Декарт, Б. Спіноза, Г. Лейбніц). Створення механічно-матеріалістичної картини світу. Поняття субстанції у філософії Б. Спінози. Монадологія Г. Лейбніца. Проблема людини у філософії Просвітництва (Монтеск'є, Ф. Вольтер, Ж.-Ж. Руссо). Французький матеріалізм, його</p>	<p>Самостійна робота</p>	<p>Вандишев В.М. Філософія: екскурс в історію вчень і понять: навч. посіб. Київ: Кондор, 2015.С.207–262.</p> <p>Кислюк К.В. Філософія. Модульний курс навч. посіб. Харків: Торсінг плюс, 2017. С. 188–245.</p> <p>Пазенок В.С. Філософія: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2018.С. 98–121.</p> <p>Філософія: посіб. / за заг.ред. Є.М. Причепій, А.М. Черній. Київ: Академія, 2019. С.286–311.</p> <p>Філософія : хрестоматія. / упоряд. І.В.Демчик. 2-е вид., перероб. і допов. Кам'янець-Подільський : Абетка, 2014. С. 111–174.</p>	<p>1. Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу. 2. Підготовка конспекту за планом. 3. Підготовка рефератів 4. Укласти короткий словник філософських термінів за темою.</p>	<p>5</p>	<p>До наступного заняття згідно розкладу.</p>

<p>розуміння людини і суспільства (Ж. Ламетрі, К.-А. Гельвецій, П. Гольбах, Д. Дідро).</p>					
<p><b>Тема 6. Німецька класична філософія</b> Місце німецької класичної філософії в історії філософської думки. Філософські позиції І. Канта. Філософська система І. Фіхте. Суб'єктивна діалектика. Філософія тотожності Ф. Шеллінга. Г. Гегель, його філософська система та метод. Антропологічний матеріалізм Л. Фейєрбаха. Німецька класична філософія і сучасне бачення світу.</p>	лекція	<p>Історія філософії: підручник / Ярошовець В.І., Бичко І.В., Бугров В.А. та ін.; Київ: ІРБІС, 2012. С. 203–279.</p> <p>Кушаков Ю. В. Нариси з історії німецької філософії Нового часу. Київ: Центр навчальної літератури, 2016. С. 308–339.</p> <p>Причепій Є.М., Черній А.М., Гвоздецький В.Д., Чекаль Л.А. Філософія: посібник. Київ: Видавничий центр „Академія”, 2021. С. 264 –335.</p> <p>Рассел Б. Історія західної філософії. Київ: ОСНОВИ, 2015. С. 402–501.</p> <p>Філософія. Курс лекцій / за заг. ред. Київ: Либідь, 2021. С. 274–341.</p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу.</li> <li>2. Підготовка конспекту за планом.</li> <li>3. Підготовка рефератів</li> <li>4. Укласти короткий словник філософських термінів за темою.</li> </ol>	5	До наступного заняття згідно розкладу.
<p><b>Тема 7. Історія філософії України</b> Становлення й розвиток світогляду давніх слов'ян: давньо-слов'янська міфологія, запровадження християнства. Філософська думка періоду етнокультурної катастрофи.</p>	семінар	<p>Горський В.С. Історія української філософії: навч. посіб. Київ: Знання, 2017. 374 с.</p> <p>Історія української філософії : підручник / за заг ред. С. В. Бондар. Київ: Академвидав, 2018. 624 с.</p> <p>Кралюк П. М. Історія філософії України : підручник. Київ : КНТ, 2015. 652 с.</p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу.</li> <li>2. Підготовка конспекту за планом.</li> <li>3. Підготовка рефератів</li> <li>4. Укласти короткий словник філософських</li> </ol>	5	До наступного заняття згідно розкладу.

<p>Становлення філософії українського духу в Києво-Могилянській академії. Г. С. Сковорода – фундатор філософії українського кордоцентризму. Український романтизм (М. Гоголь, М. Костомаров, П. Куліш та ін.). Філософські ідеї Т. Шевченка.</p> <p>Академічна філософія (С. Гогоцький, П. Юркевич, В. Лесевич, О. Гіляров та ін.). Соціально-філософські погляди Л. Українки, П. Грабовського, М. Коцюбинського, М. Драгоманова, І. Франка, В. Антоновича. Філософія періоду відродження українського духовного життя (В. Винниченко, М. Грушевський, В. Зеньковський та ін.).</p> <p>Філософія національної самобутності (Д. Донцов, В. Липинський, І. Лисяк-Рудницький та ін.). Філософська спадщина Д. Чижевського. Філософія України в радянський період. Розробка</p>		<p>Огородник І. В. Історія філософської думки в Україні: курс лекцій. Київ: Знання, 2012. 543 с.</p> <p>Огородник, І. В. Українська філософія в іменах: навч. посіб. Київ: Либідь, 2017. 328 с.</p> <p>Федів Ю.О. Історія української філософії: навч. посіб. Київ: Україна, 2017. 509 с.</p>	<p>термінів за темою.</p>		
---	--	---	---------------------------	--	--

<p>філософських проблем у сучасній Україні.</p>					
<p><b>Тема 8. Тенденції розвитку сучасної філософії</b>          Плюралізм течій сучасної філософії.          Критичний перегляд принципів і традицій класичної філософії кінця XIX–початку XX ст. Захист і оновлення класичних філософських традицій: неотомізм (Ю. Бохенський, Ж. Мартін, Т. де Шарден), неокантіанство (О. Лібман, Г. Коген), неогегельянство (Б. Кроче, Ж. Іпполіт, Дж. Ройс).          Філософські погляди К. Маркса, Ф. Енгельса, В. І. Леніна: проблеми буття-мислення, матерії-свідомості, матеріального-ідеального, діалектики, відчуження, матеріалістичного розуміння історії, комуністичного ідеалу.          Проблема раціонального та ірраціонального. Ірраціоналістичний і містичний підхід у</p>	<p>семінар</p>	<p>Вандишев В.М. Філософія: екскурс в історію вчень і понять: навч. посіб. Київ: Кондор, 2015. С. 3–29.          Воронкова В. Г. Філософія: навч. посіб. Київ: Професіонал, 2014. С. 4–31.          Вступ до філософії: історико-філософська пропедевтика: підручник. Київ: Вища школа, 2020. С. 3–26.          Герасимчук А.А. Курс лекцій з філософії: навч. посіб. Київ: Вид-во Укр.- фін. ін-ту менедж. і бізнесу, 2018. С. 3–11.          Горак Г. І. Філософія: курс лекцій. Київ: Вілбор, 2017. С. 7–22.          Філософія : навч. посіб. /за заг. ред. Тімченка О. П. Львів: Растр-7, 2015. С. 5– 41.          Рижак Л. і. Філософія як рефлексія духу: хрестоматія. Вид. 2-ге, перероб. і допов. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2015. С. 3–27.</p>	<p>1. Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу.          2. Підготовка конспекту за планом.          3. Підготовка рефератів          4. Укласти короткий словник філософських термінів за темою.</p>	<p>5</p>	<p>До наступного заняття згідно розкладу.</p>

<p>філософському аналізі (А. Шопенгауер, Ф. Ніцше, В. Дільтей). Філософські проблеми психоаналізу (З. Фрейд, К. Г. Юнг, Е. Фромм).</p>					
<p><b>Тема 9. Онтологія</b> Філософський зміст проблеми буття. Основні форми буття. Буття людини як фундаментальна проблема філософії. Суспільне та індивідуальне буття. Буття речей, процесів і станів природи. Матерія і свідомість. Основні форми існування матерії. Проблема єдності світу. Сутність та структура свідомості. Діалектика та її альтернативи. Закони і категорії діалектики. Принципи діалектики. «Негативна діалектика». Метафізика як наука і метод. Інтуїтивізм. Еволюціонізм. Софістика і еклектика.</p>	<p>Самостійна робота</p>	<p>Базалук О.О., Юхименко Н.Ф. Філософія освіти: навч.-метод. посіб. Київ: Кондор, 2020. 354 с. Карпенчук С.Г. Філософія освіти (загальна теорія педагогіки). Київ: Слово, 2013. 687с. Романенко М.І. Освіта як об'єкт соціально-філософського аналізу. Дніпро : вид -во «Промінь», 2018. 405 с. Філософія освіти: хрестоматія : навч. посіб. Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2014. 506 с. Черепанова С. О. Філософія освіти: світоглядно-гуманітарний вимір : людина, наука, культура, мистецтво, стиль мислення. Львів: Світ, 2021. 407 с.</p>	<p>1. Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу. 2. Підготовка конспекту за планом. 3. Підготовка рефератів 4. Укласти короткий словник філософських термінів за темою.</p>	<p>5</p>	<p>До наступного заняття згідно розкладу.</p>
<p><b>Тема 10. Гносеологія</b> Пізнання як</p>	<p>Самостійна робота</p>	<p>Вандишев В.М. Філософія: екскурс в історію вчень і понять:</p>	<p>1. Опрацювання теоретичних</p>	<p>5</p>	<p>До наступного заняття</p>

<p>відображення. Суб'єкт і об'єкт пізнання. Основні принципи теорії пізнання та багатовимірність його форм. Особливості пізнання природного, соціокультурного і духовного світу людини. Пізнання і творчість. Проблеми істини. Об'єктивність істини. Абсолютна та відносна істина. Конкретність істини. Істина й цінність. Сучасні концепції істини. Критерії істини.</p>		<p>навч. посіб. Київ: Кондор, 2015. С. 3–29. Воронкова В. Г. Філософія: навч. посіб. Київ: Професіонал, 2014. С. 4–31. Вступ до філософії: історико-філософська пропедевтика: підручник. Київ: Вища школа, 2020. С. 3–26. Герасимчук А.А. Курс лекцій з філософії: навч. посіб. Київ: вид-во Укр.- фін. ін-ту менедж. і бізнесу, 2018. С. 3–11. Горак Г. І. Філософія: курс лекцій. Київ: Вілбор, 2017. С. 7–22. Філософія : навч. посіб. /за заг. ред. Тімченка О. П. Львів: Растр-7, 2015. С. 5– 41.</p>	<p>основ лекційного матеріалу. 2. Підготовка конспекту за планом. 3. Підготовка рефератів 4. Укласти короткий словник філософських термінів за темою.</p>		<p>згідно розкладу.</p>
<p><b>Тема 11. Соціальна філософія</b> Особливості філософського пізнання суспільства і людини. Роль соціального пізнання в історії. Специфіка предмета соціальної філософії. Співвідношення предметів соціальної філософії та інших гуманітарних наук. Головні категорії соціальної філософії. Суспільство як система, що саморозвивається. Спадковість ідей суспільного розвитку в</p>	<p>Самостійна робота</p>	<p>Історія української філософії : підручник / за заг. ред. С. В. Бондар. Київ: Академвидав, 2018. 624 с. Кралуц П. М. Історія філософії України : підручник. Київ : КНТ, 2015. – 652 с. Огородник І. В. Історія філософської думки в Україні: курс лекцій. Київ: Знання, 2012. 543 с. Огородник, І. В. Українська філософія в іменах : навч. посіб. Київ: Либідь, 2017. 328 с. Федів Ю.О. Історія української філософії: навч. посіб. Київ: Україна, 2017. 509 с.</p>	<p>1. Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу. 2. Підготовка конспекту за планом. 3. Підготовка рефератів 4. Укласти короткий словник філософських термінів за темою.</p>	<p>5</p>	<p>До наступного заняття згідно розкладу.</p>

<p>контексті класових і загальнолюдських пріоритетів. Історичний генезис теоретичних обґрунтувань сутності суспільного поступу: діалектично-матеріалістична концепція, соціологічна, феноменологічно-герменевтична, технократична, моральна, культурологічна та ін</p>					
<p><b>Тема 12. Аксіологія</b> Аксіологія в системі культури. Цінності як визначальні характеристики людського буття. Людина в системі цінностей. Структура цінностей. Цінності як ядро духовного світу людини. Проблема суб'єктивного вибору. Цінність і ціль. Цінність і життєвий смисл. Компоненти ціннісного вибору: переживання, потреби, емоції, віра, воля, ідеал. Цінності як регулятор поведінки людини: нормотворча природа людських взаємин. Праця як цінність. Базові цінності людського буття.</p>	<p>Самостійна робота</p>	<p>Воронкова В. Г. Філософія: навч. посіб. Київ: Професіонал, 2014. С. 4–31. Вступ до філософії: історико-філософська пропедевтика: підручник. Київ: Вища школа, 2020. С. 3–26. Герасимчук А.А. Курс лекцій з філософії: навч. посіб. Київ: вид-во Укр.- фін. ін-ту менедж. і бізнесу, 2018. С. 3–11. Горак Г. І. Філософія: курс лекцій. Київ: Вілбор, 2017. С. 7–22. Філософія : навч. посіб. / за заг. ред. Тімченка О. П. Львів: Растр-7, 2015. С. 5– 41.</p>	<p>1. Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу. 2. Підготовка конспекту за планом. 3. Підготовка рефератів 4. Укласти короткий словник філософських термінів за темою.</p>	<p>5</p>	<p>До наступного заняття згідно розкладу.</p>

<p>Ціннісні орієнтації. Вищі духовні цінності. Істина, добро, краса. Поняття про духовну досконалість. Потреба в ідеалі. Проблема втілення ідеалу. Ідеал і утопія.</p>					
<p><b>Тема 13.</b> <b>Філософія освіти</b> Співвідношення філософії та освіти. Філософія освіти: статус, проблеми, перспективи. Формування та розвиток сучасних освітніх парадигм. Основні проблеми сучасної філософії освіти. Філософські підвалини педагогіки гармонійної цілісності. Культура та освіта. Освіта як цінність і цінності в освіті. Співвідношення понять: грамотність – освіченість – професійна компетентність. Основні історичні етапи розвитку взаємодії філософії та освіти. Проблеми і перспективи освіти у глобальному суспільстві. Сутність і особливості Болонського процесу. Сучасні тенденції створення єдиного</p>	<p>Самостійна робота</p>	<p>Вандишев В.М. Філософія: екскурс в історію вчень і понять: навч. посіб. Київ: Кондор, 2015. С. 3–29. Воронкова В. Г. Філософія: навч. посіб. Київ: Професіонал, 2014. С. 4–31. Вступ до філософії: історико-філософська пропедевтика: підручник. Київ: Вища школа, 2020. С. 3–26. Герасимчук А.А. Курс лекцій з філософії: навч. посіб. Київ: Вид-во Укр.- фін. ін-ту менедж. і бізнесу, 2018. С. 3–11. Горак Г. І. Філософія: курс лекцій. Київ: Вілбор, 2017. С. 7–22. Філософія : навч. посіб. / за заг. ред. Тімченка О. П. Львів: Растр-7, 2015. С. 5– 41.</p>	<p>1. Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу. 2. Підготовка конспекту за планом. 3. Підготовка рефератів 4. Укласти короткий словник філософських термінів за темою.</p>	<p>5</p>	

<p>освітнього простору. Проблеми практичної реалізації філософсько-освітнього знання у вітчизняній системі освіти. Проблема співвідношення науки та управлінської практики у сфері освіти. Роль і можливості України в євроінтеграційних освітніх тенденціях сучасності.</p>							
--	--	--	--	--	--	--	--

#### **6. Система оцінювання курсу**

<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>Оцінювання семестрового контролю здійснюється за 100-бальною шкалою відповідно до затверджених кафедрою критеріїв оцінювання за національною шкалою: «Відмінно», «Добре», «Задовільно», «Незадовільно», «Не допущено» – для екзаменів, диференційованих заліків, курсових проєктів/робіт та практик, а також «Зараховано», «Не зараховано» для заліків. Одночасно оцінювання проводиться за шкалою трансферних оцінок ЄКТС («А», «В», «С», «D», «E», «F», «G»).</p>
<p>Вимоги до письмової роботи</p>	
<p>Семінарські заняття</p>	
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	

#### **7. Політика курсу**

<p>В результаті вивчення філософії в межах навчальної дисципліни студенти повинні знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- передумови та витоки філософського пізнання;</li> <li>- специфіку філософського знання;</li> <li>- динаміку розвитку філософії в історичному контексті;</li> <li>- філософський доробок видатних науковців минулого;</li> <li>- особливості та основні етапи розвитку вітчизняної філософської думки;</li> <li>- проблематику сучасної світової філософії;</li> <li>- категоріальний апарат філософської науки;</li> <li>- змістове наповнення й сутність провідних напрямів філософської науки;</li> <li>- філософське тлумачення проблем людського буття;</li> <li>- сутність та структуру пізнавального процесу;</li> <li>- основи соціальної філософії, філософії історії, філософії науки і техніки, філософії культури, філософії освіти.</li> </ul>
--

#### **8. Рекомендована література**

**Базова**

1. Александрова О. В. Філософія Середніх віків та доби Відродження. Київ: Академія, 2012. 364 с.
2. Базалук О. О., Юхименко Н. Ф. Філософія освіти : навч-метод. посіб. Київ : Кондор. 2010. 164 с.
3. Балух В.О. Портрети античності та середньовіччя. Чернівці: Рута, 2015. 402 с .
4. Білодід Ю.М. Філософія: український світоглядний акцент: навч. посіб. Київ: Кондор, 2006. 356 с.
5. Буслинський В.А. Основи філософських знань: підруч. 3-ге вид., Львів: Новий Світ, 2015. 352 с.
6. Вандишев В.М. Філософія: екскурс в історію вчень і понять: навч. посіб. Київ: Кондор, 2015. 474 с.
7. Вілков В.Ю. Людина і світ. Київ: Феміна, 2018. 176 с.
8. Воронкова В.Г. Філософія: навч. посіб. Київ: Професіонал, 2014. 464 с.
9. Вступ до філософії: історико-філософська пропедевтика: підручник / за ред. Г.І. Волинки. Київ: Вища школа, 2019. 624 с.
10. Герасимчук А.А. Курс лекцій з філософії : навч. посіб. Київ: Вік, 2017. 165с.
11. Герасимчук А.А. Курс лекцій з філософії : навч. посіб. 2-ге вид. Київ: Вид-во Євр. ун-ту, 2022. 422 с.
12. Гнатюк Я. С., Рохман Б. М.. Філософія освіти і науки. Методологічні та теоретичні проблеми філософії. Івано-Франківськ : Симфонія форте. 2018. 114 с.
13. Горак Г.І. Філософія: курс лекцій. Київ: Вілбор, 2017. 272 с.
14. Григор'єв В.Й. Філософія: навч. посіб. Київ: Центр навч. л-ри, 2014. 248с.
15. Гринів О. І. Філософія: курс лекцій. Львів : Тріада плюс, 2016. С. 275-316.
16. Данильян О.Г. Основи філософії: навч. посіб. Харків: Право, 2013. 352 с.

#### **Допоміжна**

1. Касьян В.І. Філософія: навч. посіб. Київ: Знання, 2014. 406 с.
2. Киричок О. Б. Філософія: підруч. Полтава : РВВ ПДАА, 2010. С. 18–32.
3. Кислюк К.В. Філософія. Модульний курс : навч. посіб. Харків: Торсінг плюс, 2019. 416 с.
4. Клепко С. Ф. Філософія освіти в європейському контексті. Полтава : ПОШППО. 2006. 328 с.
5. Кондзьолка В. В. Історія середньовічної філософії. Львів: ЛЕО, 2017. 402 с
6. Кралюк П. М. Історія філософії України : підручник. Київ : КНТ, 2015. 652 с.
7. Кушаков Ю. В. Нариси з історії німецької філософії Нового часу. Київ: Центр навчальної літератури, 2016. С. 308–339.
8. Лозовий В.О. Філософія. Логіка. Етика. Естетика: підручник. Харків: Право, 2019. 578 с.
9. Лутай В. С. Філософія сучасної освіти: навчальний посібник. Київ : Центр "Магістр - S". 2016. 258 с.
10. Місце філософії в інтелектуальних традиціях Сходу / за ред. О. А. Ярош. Київ : Наук. думка, 2018. 245 с.
11. Опачко М. В. Філософія сучасної освіти: навч-метод. посіб. Ужгород : УжНУ. 2016. 72 с.
12. Основи сучасного суспільствознавства. Ч.1. Основи філософських знань: навч. посіб. / П.Г. Гнатенко та ін. Київ: НМК, 2012. 128 с.
13. Основи філософських знань: підручник / М.І. Горlach та ін. Київ: Центр учбової літ-ри, 2018. 128 с.
14. Пазенок В.С. Філософія: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2018. 280 с.

#### **15. Інформаційні ресурси**

*Електронні бібліотеки*

<http://www.philsci.univ.kiev.ua/UKR/index.html> Електронна бібліотека кафедри філософії та методології науки філософського факультету Київського національного університету імені

Тараса Шевченка

<http://www.socd.univ.kiev.ua/PUBLICAT/index.phtml> Бібліотека соціологічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка

<http://litopys.org.ua> Сайт «Ізборник» — Історія України IX–XVIII ст.: першоджерела та інтерпретації (електронна бібліотека давньої української літератури та розвідок з політології)

<http://www.psylib.kiev.ua> Електронна бібліотека «psylib» (психологія, філософія, релігія, культурологія, методологія та ін.)

<http://www.philosophy.ua> Електронна бібліотека сайту Інституту філософії НАН

<http://yanko.lib.org/gum.html> Електронна бібліотека Слави Янко (філософія, психологія, культурологія, мистецтво, історія та ін.)

<http://www.lib.org> Електронна бібліотека «Гумер» (філософія, політологія, релігієзнавство, психологія та ін.)

<http://www.ukrlib.com.ua> Бібліотека української літератури “УкрЛіб”

<https://libruk.com.ua> Українська електронна бібліотека “Libruk”

<http://flibusta.is/stat/lang/uk> Книжкове братерство “Флібуста”

<http://ukrclassic.com.ua> Електронна бібліотека “Українська література”

<http://antology.rchgi.spb.ua/index.html> Філософська бібліотека Середньовіччя

[http://abuss.narod.ua/Biblio/philo\\_zip.htm](http://abuss.narod.ua/Biblio/philo_zip.htm) Архів класичної філософської літератури

<http://lib.shiftcms.net/> Українська та зарубіжна література українською мовою “Shift Library CMS”

<http://www.chl.kiev.ua/elibrary> Електронна бібліотека Національної бібліотеки України для дітей

<http://www.bookland.com> Бібліотека електронних книг Bookland

<http://e-bookua.org.ua/> Література українською мовою “E-bookua.org.ua”

<http://www.countries.ua/library.htm> Електронна бібліотека з філософії і культурології

*Філософські енциклопедії і словники*

<http://plato.stanford.edu/> Філософська енциклопедія Стенфордського університету.

<http://www.utm.edu/research/iep/> Філософська інтернет-енциклопедія.

[http://rw.web.ur.ua/ph\\_main.html](http://rw.web.ur.ua/ph_main.html) Словник термінів по філософії.

*Філософські часописи*

<http://www.ji.lviv.ua/index.htm> Інтернет-версія культурологічного часопису “І”

<http://www.ruthenia.ua/logos/> Сайт філософсько-літературного журналу «Логос»

[grani.agni-age.net/](http://grani.agni-age.net/) Сайт етико-філософського журналу «Грані епохи»

[phenomen.ua/public/journal.php](http://phenomen.ua/public/journal.php) «Філософський журнал»

[philosophy.kiev.ua/](http://philosophy.kiev.ua/) «Філософські студії»

*Портали філософської тематики*

<http://platonanet.org.ua/> «Філософія без кордонів» Містить велику кількість першоджерел, підручників, дисертацій та статей з філософії. Колекція відео фільмів філософської тематики. Передбачено можливість інтерактивного спілкування та обміну літературою.

[www.philosophy.ua](http://www.philosophy.ua) Портал повністю присвячений філософії: події, новини та велика бібліотека україномовних, іноземних книг та статей за тематиками: онтологія і теорія пізнання; філософія мови, філософія свідомості, філософія науки; соціальна та політична філософія; антропологія та культурологія; етика, естетика; історія філософії; філософія релігії; східна філософія; Texts in English and other languages.

<http://dialogs.org.ua/ua/> «Діалог.UA» – інформаційний ресурс, що орієнтований на суспільний діалог з проблем стратегії розвитку України, стимулюванні дискусій, які б допомогли віднайти шляхи до встановлення соціально-політичного консенсусу щодо образу майбутнього країни, її місця та місії у світі.

<http://www.filosof.com.ua/> Інститут філософії ім Г.Сковороди

<http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/dict.html> Найвидатніші філософи світу та України

*Інтернет–ресурси присвячені творчості окремих філософів*

Аврелій Августин

<http://www.augustinus.it/latino/> Повне зібрання творів видатного представника західної патристики

Тома Аквінський

<http://www.corpusthomicum.org/iopera.html> повне зібрання творів Аквіната

Рене Декарт

<http://www.archivesdephilo.com/Bulletins/BC/BC31/indbc31.htm>

[http://www.paris4.sorbonne.fr/fr/article.php3?id\\_article=1557](http://www.paris4.sorbonne.fr/fr/article.php3?id_article=1557)

Блез Паскаль

<http://www.ulb.ac.be/philo/scholasticon/bibliotheca.html>

Бенедикт Спіноза

<http://www.mtsu.edu/~rbombard/RB/spinoza.new.html>

<http://glouise.club.fr/index.html>

<http://www.spinozaetnous.org/>

<http://www.spinoza-gesellschaft.de/>

<http://www.aspinoza.com/>

<http://pedagogie.ac-toulouse.fr/philosophie/phpes/spinoza.htm> )

Фрідріх Ніцше

<http://www.nietzsche.org/>

Григорій Сковорода

<http://www.filosof.com.ua/>

*Електронні підручники і посібники з філософії*

<http://law.biz.ua/pages/category10.html> Петрушенко В.Л. Філософія: курс лекцій: навч. посіб.3-те вид., перероб. і доп. Львів: «Магнолія плюс», 2015. 506 с.

<http://law.biz.ua/pages/category10.html> Смольков О. А. Філософія: навч. посіб. Львів: «Магнолія Плюс», 2015. 460 с.

<http://law.biz.ua/pages/category10.html> Філософія: навч. посіб./ за ред. І.Ф. Надольного. Київ: Вікар, 2019. 457 с.

[http://ebk.net.ua/Book/philosophy/prichepiy\\_filosofia/zmist.htm](http://ebk.net.ua/Book/philosophy/prichepiy_filosofia/zmist.htm) Причепій Є. М., Черній А. М., Чекаль Л. А. Філософія: підручник. Київ: Академвидав, 2017. 326 с.

<http://www.apologet.kiev.ua/content/view/850/40/> П.М. Вінцукевич. Антична філософія: підручник. Київ: Вік, 2020. 502 с.

<http://library.kr.ua/elmuseum/chizhevsky/philosophy.html> Дмитро Чижевський. Антична філософія в конспективному вигляді.

<http://ru.wikipedia.org/wiki/Онтология> Онтология (матеріал из енциклопедии).

<http://upload.com.ua/get/900940581/> Андрущенко В. П. Історія соціальної філософії (Західноєвропейський контекст). Київ, 2020.djvu.

[http://library.iapm.edu.ua/metod\\_disc/PDF/zagalnyj/3085\\_Soz\\_antr.pdf](http://library.iapm.edu.ua/metod_disc/PDF/zagalnyj/3085_Soz_antr.pdf) Андрущенко В. П. Історія соціальної філософії: підручник. Київ: Тандем, 2021.

**Викладач** \_\_\_\_\_